

ПОНАШАЊЕ УЧЕНИКА И ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ И ВАН ЊЕ

I Понашање појединих субјеката

1. Понашање ученика

а) У школи:

1. Поштовање кућног реда
2. Понашање ученика за време деобе оброка
3. Одсуствовање ученика са наставе
4. Лични изглед ученика
5. Пушење (у школама и ван ње)

б) Ван школе:

1. За време извођења екскурзије, наставе у природи, посета, излета
2. За време матурских вечери

в) Односи међу ученицима

2. Понашање запослених

- а) наставно-васпитног особља
- б) Директора школе
- в) Осталих запослених

3. Понашање родитеља (старатеља) ученика

4. Понашање странаца и других страних лица у школи

II Права, обавезе и одговорности ученика

- а) Права ученика
- б) Обавезе ученика

III Забрана тортуре над ученицима

1. Дискриминације и страначког организовања
2. Забрана употребе података прикупљених о личности и запослених

Задатак директора у вези са понашањем ученика у школи и ван ње

Одредбама Закона о основама система образовања и васпитања («Службени гласник РС», бр. 62/2003, 64/2003, 58/2004, 62/2004 чл. 44, 45, 56) прописано је да установа (дечји вртић, основна и средња школа) утврђује општим актима (статуом-начела – и правилником, односно правилима) обавезу свих субјеката у установи на примерно понашање у циљу стварања и неговања односа међусобног разумевања, уважавања и развијања позитивне атмосфере, ради обезбеђења услова за несметан и нормалан рад, како би се обезбедило постизање што бољег резултата образовања и

васпитања ученика и стварања, подизања и очувања угледа ученика и установе-школе-у целини.

Осим наведеног, истим општим актом уређују се и обавезе, као и одговорности свих субјеката који бораве у установи, службеним или приватним послом.

I Понашање појединих субјеката

1. Понашање ученика

а) У школи

б) Поштовање кућног реда

Ученик је обавезан да поштује одредбе прописане кућним редом, којима се регулишу, нарочито, следећа питања: време доласка ученика у школу; трајање наставних часова и одмора; дужност редара-дежурних ученика; радно време секретаријата школе са ученицима; време рада библиотеке са ученицима; изглед ученика; обавезе ученика које проистичу из задатака у вези са извршавањем прописа у области: исхране ученика, заштите на раду, противпожарне заштите, пријема и кретања странаца и других лица у школи и др.

Ученик је дужан да поштује правила школског живота и рада, појединачне одлуке школских органа, да се придржава прописа и да се труди да буде узор осталим ученицима.

Школа је обавезна да, преко одељењских старешина и разредних учитеља – наставника, упозна ученике и њихове родитеље (старатеље) са кућним редом.

Кућни ред се обавезно истиче на одређено место за обавештавање (огласна табла).

2. Понашање ученика за време деобе obroка

Ученици су обавезни да учествују у обављању послова школске кухиње, по упутству задуженог наставника за кухињу, односно дежурног наставника, за време издавања допунских млечних obroка.

Допунски млечни (или пуни obroци) издају се ученицима у трпезарији, односно другој погодној просторији.

Радну одећу, која се састоји од радног мантила и мараме обавезно морају да носе, поред особља запосленог на припреми и издавању хране, и дежурни наставник и дежурни ученици.

3. Одсуствовање ученика са часова наставе

Поншње ученика обухвата и одсуствовање са часова наставе.

Одсуствовање са појединог часа одобрава предметни наставник, односно учитељ (разредни наставник).

Одсуствовање са наставе у току целог дана може да одобри одељењски старешина, односно учитељ-разредни наставник.

Остала одсуствовања ученика са наставе одобравају се на основу одредаба статута школе.

4. Лични изглед ученика

Ученици су дужни да у школу долазе уредни, у пристојној одећи, са пристојним фризурама, односно подшишани и обријани.

Забрањено је шминкање, фарбање косе и ноктију, ношење накита и других скупочених предмета.

С обзиром да не постоји законска обавеза за ученике да у школу долазе у униформама, таква се одредба не може прописати статутом или другим општим актом школе.

Разлика између вечерњег одевања и одевања у школи мора да постоји.

Правила која морају поштовати ученици су бројна. Ево неких:

- Нема шминкања
- Нема лакираних ноктију дречавим лаком
- Нема минђуша
- Нема панталона са плитким струком
- Нема минића
- Нема преуских панталона, шортсева и мајица на бретеле у летњем периоду
- Нема папуча које откривају прсте
- Нема ципела са високом штиклом
- Дечаци морају да имају уредне фризуре, као и девојке. Значи у школу без дуге, неуредне и офарбане косе.

Голом пупку и нападној шминки, у сваком случају, није место у учионици.

5. Пушење у школама

И поред чињенице да је донет нови Закон о забрани пушења у затвореним просторијама у образовно-васпитним установама свих ступњева, исти се не поштује.

Свака установа је дужна да на видна места истакне знак забране пушења прописаним Правилником о облику и садржини знака забране пушења.

Малолетницима треба забранити излазак на јавним местима после поноћи без пратње родитеља. Није нормално да се у три или четири часа после поноћи на улицама може видети толико малолетника, у алкохолисаном или неком другом стању, које је потпуно непримерено њиховом узрасту. Касним ноћним изласцима они долазе у додир са алкохолом и дрогом, учествују у тучама.

б) Понашање ученика ван школе

1) *За време учешћа у извођењу екскурзија, наставе у природи, посета и излета*

Овај облик образовно-васпитног рада обрађен је посебно

2) *Понашање ученика за време матурских свечаности*

Матурске вечери и та дружења требало би да се организују у просторијама школе, или ако нема просторних могућности у школи, да она закупи одговарајућу просторију. Приредба да буде уз учешће и у заједници са наставницима на челу са директором, у присуству чланова школског одбора и савета родитеља, као и представника јединице локалне самоуправе, са припремљеним пригодним програмом, од музичких, балетских, рецитаторских и драмских тачака од стране ученика, па и наставника и изразито способних и уметнички надарених родитеља. Наравно, да се не искључује музика, весеље, игра, па и пиће, али безалкохолно и без дроге.

в) Односи међу ученицима

Односи међу ученицима треба да буду засновани на међусобној сарадњи и помоћи, другарству, пријатељству, уважавању и поштовању личности и пристojном опхођењу.

Међусобне неспоразуме и сукобе ученици треба да решавају у оквиру одељењске заједнице, уз посредовање одељењског старешине, а оне супротности озбиљнијег карактера и у сарадњи и помоћи школског педагога или психолога.

Ученици су обавезни да се пристojно понашају према наставном и васпитном особљу и осталим запосленима у школи, а посебно према помоћним и техничким извршиоцима послова.

Неспоразуме и сукобе ученика и наставника, као и осталих запослених решава директор школе у сарадњи са школским психологом, односно педагогом.

Ученик који се непримерено, грубо, агресивно и некултурно понаша према друговима, запосленима и трећим – страним лицима подлеже дисциплинској одговорности.

Понашање старијих и физички јачих ученика према млађима, слабијима, болешљивима и ученицима без родитељског старања треба да буде такво да им ублажи њихово стање, а нарочито адаптационе проблеме и тешкоће у социјалним контактима.

2. Понашање наставно-васпитног особља и осталих запослених у школи

а) Наставно-васпитног особља

Обавеза понашања наставника, васпитача и стручних сарадника санкционисана је одредбама члана 131. Закона о основама система образовања и васпитања, а нарочито тачке 2. до 6, 8, 12, 13. и 14, које се односе на: физичко кажњавање, морално, сексуално или на други начин учињено злостављање, вређање деце, ученика и запослених, одбијање давања на увид резултата писмене провере знања ученицима и родитељима, односно старатељима, припремање ученика школе ради оцењивања, односно полагања испита од стране запосленог у тој школи.

супротним понашањем наставно-васпитно особље чини повреду радне обавезе, због које им се изриче мера престанка радног односа, односно новчане казне, у складу са ставом 2. истог члана.

Понашање наставника, васпитача и стручних сарадника, мора да буде у складу са кућним редом школе.

б) Директора школе

Понашање директора оцењује се на основу извршења, односно неизвршавања задатака утврђених чланом 61. Закона, а посебно из става 3. тачка 6. и 10, који се односе на недолжна понашања запосленог и његовог негативног утицаја на децу и ученике, као и несарадње са родитељима деце, односно ученика и са другим организацијама.

в) Осталих запослених

Непристojно, некултурно понашање, мимо одредаба статута и општих аката којима се регулише дисциплинска одговорност, санкционише се следећим прописима:

- чл. 58. и 59. Закона о радним односима у државним органима
- чл. 43. и 44. Општег колективног уговора

- појединачним колективним уговором установе
- Закон о радним односима у државним органима примењује се у складу са чланом 23. Закона о јавним службама.

Понашање родитеља не састоји се у кршењу дисциплине, расправи са наставницима, запосленима и директором школе, већ у сарадњи са одељењским старешином у циљу побољшавања успеха и дисциплине свог детета.

Ако је члан савета родитеља, школе или одељења, његово понашање се огледа у савесном извршавању задатака који произилазе из закона, статута и општих аката, којима се регулишу њихова права учешћа у раду школе.

Родитељ, односно старатељ ученика обавезан је да се придржава и да поштује кућни ред школе.

Директор школе обавезан је да сарађује са родитељима ученика, извршавајући одредбу члана 61. став 3. тачка 10. Закона.

4) Понашање странаца и других страних лица у школи

Лице које није запослено у школи дужно је да на улазним вратима покаже личну карту, пасош, службени позив или другу исправу, ради своје идентификације.

Задржавање и шетња кроз школске просторије није дозвољена, а страна лица су дужна да, по обављеном послу, напусте школску зграду.

У књигу посета евидентира се сваки долазак страних (трећих лица).

II Права, обавезе и одговорности ученика

а) Права ученика

Школа је дужна да обезбеди права ученика у складу са чланом 95. Закона.

б) Обавезе ученика

Обавезе ученика утврђене су чланом 96. став 2. Закона, тачка 5, која обавезује ученике «да поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи».

Ученик је дужан да да, осим наведених, поштује и правила понашања у вези са применом прописа о:

- заштити на раду
- противпожарној заштити
- забрани пушења и уношења експлозивног материјала у школску зграду и двориште.

III Забрана тортуре над ученицима

1) Дискриминације и страначког организовања

Понашање запослених и ученика не дозвољава примену било ког облика, тј. вида дискриминације (расне, верске, националне, језичке и др.) прописане чланом 46. Закона.

Такође није дозвољено ни понашање којим се врши физичко насиље, вређање личности деце, ученика и запослених.

У установи није дозвољено страначко организовање и деловање, као и коришћење простора установе у те сврхе.

За непоштовање наведених одредаба, у складу са чл. 145. став 1. тачке 3) и 4) Закона, новчаном казном од тридесет до сто хиљада динара казниће се за прекршај установа, а на основу става 2. истог члана, за исти прекршај, кажњава се и директор, односно одговорно лице установе новчаном казном од пет до тридесет хиљада динара.

2) Забрана употребе података прикупљених о личности ученика и запослених

Понашање свих субјеката у школи обухвата и забрану употребе података прикупљених о ученицима и запосленима.

Из одредбе члана 20. Устава РС, прописано је да се јамчи заштита података о личности и да је употреба података забрањена, а из одредаба Закона о одговорности за кршење људских права, из чл. 73. Кривичног закона РС, кажњава се лице које је неовлашћено открило тајну коју је сазнало у вршењу свог позива-казном затвора до једне године, као и из чл. 208. истог Закона у вези «повреде тајности поступка», по коме је прописана новчана казна или казна затвора до једне године.